

D'OÙ VIENNENT LES LANGUES?
(SKĄD WZIĘŁY SIĘ JĘZYKI?)

AGNIESZKA RUTKOWSKA-SAGATA,
KATARZYNA WIERZBICKA-ZIEMBICKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka francuskiego na III etapie edukacyjnym w szkole branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Witkowska Elżbieta

Recenzja merytoryczna – Hanna Łaskowska

Agnieszka Dołęga

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

D'où viennent les langues? (Skąd wzięły się języki?)

Klasa / czas trwania zajęć

klasa II, 45 min

Cele

Komunikacyjne: Uczeń rozumie wypowiedź na temat pochodzenia języków i jest w stanie się do niej ustosunkować (np. wyrazić zaciekawienie lub zdziwienie).

Leksykalne: Uczeń rozumie słownictwo z nagrania i potrafi się nim posłużyć; utrwała i rozszerza zakres leksykalny związany z językami i opisem związków między nimi.

Gramatyczne: Uczeń utrwała użycie czasu przeszłego złożonego.

Fonetyczne/ortograficzne: Uczeń widzi niektóre zależności między zapisem słów w języku francuskim a jego odpowiednikami w innych językach.

Interdyscyplinarne/Kulturowe: Uczeń zdaje sobie sprawę z pokrewieństwa między grupami języków i poszczególnymi językami oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę w nauce języków obcych; wie, co to są języki indoeuropejskie i sanskryt.

Wychowawcze: Uczeń przejawia refleksję na temat pochodzenia niektórych słów i własnego języka.

Metody/Techniki/Formy pracy

praca z dokumentem autentycznym, test wielokrotnego wyboru, ćwiczenia interjęzykowe.

Środki dydaktyczne

tablica, komputer z dostępem do Internetu, fragment nagrania nt. pokrewieństw między językami, np. <https://www.youtube.com/watch?v=fnbU-GdFnDY> [dostęp w dn. 15.07.2019], kartki z zadaniami na rozumienie ze słuchu.

Opis przebiegu zajęć

Czynności wstępne i rozpoczęcie lekcji:

Nauczyciel sprawdza listę obecności i wita się z uczniami, pytając ich o samopoczucie.

Wprowadzenie do tematu: Nauczyciel pyta uczniów o znane im języki, przypominając poznane już słownictwo. Píše na tablicy kilka nazw rodzin języków i prosi o przyporządkowanie do nich poszczególnych języków. Pyta, skąd, ich zdaniem, wiadomo, do której rodziny należy dany język (porozumiewanie się w j. obcych, rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej). Wprowadza niezbędne słownictwo.

Pierwsze oglądanie nagrania: Nauczyciel prosi uczniów, by obejrzeli nagranie i określili jego temat. Po odtworzeniu nagrania prosi o uzasadnienie odpowiedzi, zadając kilka dodatkowych pytań ogólnych.

Drugie oglądanie nagrania: Nauczyciel rozdaje uczniom kartki z testem wielokrotnego wyboru. Prosi uczniów o ponowne obejrzenie nagrania oraz zaznaczenie prawidłowych odpowiedzi. Na końcu sprawdza odpowiedzi, prosząc o ich uzasadnienie.

Konceptualizacja: Nauczyciel zadaje kilka dodatkowych pytań otwartych, sprawdzających szczegółowe zrozumienie treści nagrania (porozumiewanie się w j. obcych). Uzupełnia wiedzę uczniów nt. języków i ich rodzin oraz pochodzenia języków indoeuropejskich. Podaje przykłady (inne niż z nagrania) przekształceń różnych głosek i zapisów w zależności od języka, np. francuskiego *v* w hiszpańskie *b* lub polskiego *rz* w rosyjskie *ri*. Następnie pisze na tablicy listę słów w różnych językach i prosi uczniów, by na podstawie zdobytych właśnie wiadomości spróbowali odgadnąć, jak brzmią te słowa w innych podanych przez niego językach (rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej).

Utrwalenie słownictwa i struktur gramatycznych: Nauczyciel pyta uczniów, czy dowiedzieli się z nagrania czegoś zaskakującego. Inicjuje krótką rozmowę na temat ich wrażeń (porozumiewanie się w j. obcych, rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej).

Podsumowanie

Nauczyciel pyta uczniów, czego nauczyli się na lekcji.

Zakończenie lekcji

Nauczyciel zadaje pracę domową: uczniowie mają znaleźć inne przykłady par wyrazów, które pochodzą z tego samego źródła, oraz wyjaśnić różnice w różnych ich wariantach językowych (rozwój świadomości i ekspresji kulturalnej).

Komentarz metodyczny

Powyzsza lekcja ma charakter interdyscyplinarny i interjęzykowy. Nauczyciel powinien dać uczniom do zrozumienia, że wciąż jest to lekcja języka francuskiego oraz że zobowiązani są oni posługiwać się na niej językiem francuskim i przyswoić używane na lekcji słownictwo. Ławki ustawione są w półkole, choć nauczyciel może rozważyć pracę na podłodze, w kole. Uczniowie o SPE siedzą bliżej nauczyciela. Lekcja ewaluowana jest na podstawie pracy domowej, która ma być wypowiedzią ustną w j. francuskim, której ocena jednak powinna opierać się raczej o liczbę znalezionych par wyrazów oraz być opisowa. Formy pracy oraz materiały użyte podczas lekcji dla uczniów o SPE powinny zostać dokładnie przemyślane z zastosowaniem się do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej i/lub w porozumieniu ze szkolnym psychologiem/pedagogiem. Uczniowie zdolniejsi powinni dostać dodatkowe zadanie w zakresie tematu z lekcji, ocenione wg poprawności językowej.